

Budgetuppföljning februari 2024

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

1 Ekonomi

För år 2024 prognostiserar nämnden ingen avvikelse mot budget.

1.1 Driftsredovisning

Tabellen visar nämndens intäkter, kostnader och prognosavvikelse för helåret jämfört med budget och föregående år.

Mnkr	Utfall Feb 2024	Budget Feb 2024	Prognos helår 2024	Budget helår 2024	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2023
Intäkter	2.4	2.3	13.6	13.9	-0.3	2%	15.7
Kostnader	-7.0	-7.4	-44.8	-45.1	0.3	1%	-42.1
Nettokostnader	-4.7	-5.1	-31.2	-31.2	0.0	0%	-26.4

För år 2024 prognostiserar nämnden ingen avvikelse mot budget. Intäkterna beräknas bli 0,3 miljoner kronor lägre. Åtgärder för att möta detta beräknade intäktsbortfall har gjorts inom nämndens budget.

Periodens intäktsutfall är högt jämfört med periodens budget. Förklaringen är att en stor del av den årliga faktureringen är gjord men är inte periodiserad.

1.2 Verksamhetens nettokostnader

Tabellen visar fördelningen av nämndens nettokostnader per verksamhet och prognosavvikelse för helåret jämfört med budget och föregående år.

Verksamhet	Utfall Feb 2024	Budget Feb 2024	Prognos helår 2024	Budget helår 2024	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2023
Nämnd	-0.2	-0.2	-1.3	-1.3	0.0	0%	-1.1
Bygglov	-0.9	-1.1	-6.8	-6.5	-0.3	5%	-6.3
Plan	-1.2	-0.6	-3.5	-3.5	0.0	0%	-1.1
Kart- och mät	-0.6	-0.7	-3.8	-4.0	0.2	5%	-4.5
Livsmedel	0.0	0.0	-0.2	0.0	-0.2		-0.6
Miljö- och hälsoskydd	-0.7	-1.2	-7.5	-7.4	-0.1	1%	-5.3
Stab	-1.1	-1.4	-8.1	-8.5	0.4	5%	-7.1
Summa	-4.7	-5.1	-31.2	-31.2	0.0	0%	-26.4

Verksamhet nämnd prognostiserar ingen avvikelse mot budget.

Bygglövsverksamheten prognostiserar en negativ avvikelse mot budget med 0,3 miljoner kronor, vilket motsvarar fem procent av budgeterade nettokostnader. Främsta orsaken är lägre intäkter. Intäktsprognosen omfattar att bidrag från länsstyrelsen avseende kulturmiljöprogrammet rekvireras (0,4 miljoner kronor). Det är ett mycket osäkert läge kring intäkterna då vissa väntade större bygglövsprojekt inte kommer realiseras 2024, men samtidigt lyfts några större byggnationer som inte är budgeterade.

Planverksamheten prognostiserar ingen avvikelse mot budget. Under året kommer föräldraledig personal återvända, vilket gör att verksamheten beräknas kunna hantera de planerade projekten.

Kart- och mätverksamheten prognostiserar en positiv avvikelse mot budget med 0,2 miljoner kronor, vilket motsvarar fem procent av budgeterade nettokostnader. Intäkterna beräknas följa budget. Budgetreserven som skapats genom att inte tillsätta partiella föräldraledigheter beräknas inte användas fullt ut.

Livsmedelsverksamheten prognostiserar en negativ avvikelse mot budget med drygt 0,2 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på lägre intäkter. Mellan januari 2023 och januari 2024 har 28 livsmedelsverksamheter lagts ned, varav fyra förskolor. Den nya riskklassningen och konjunkturen bidrar till nedlagda livsmedelsverksamheter, vilket ger färre kontroller och lägre intäkter än budgeterat.

Miljö- och hälsoskyddsverksamheten prognostiserar en mindre negativ avvikelse mot budget. Intäkterna beräknas följa budget. Utifrån miljöbalkstillsynen kan konstateras att intäkterna för den årliga hälsoskyddstillsynen minskar något med anledning av upphörda verksamheter och omstrukturering av tillsynsintervall för förskola och skola. Prognosen har bedömts utifrån fastställd behovsutredning och tillsynsplan för 2024. Detta kompenseras med högre intäkter inom miljöskyddstillsynen. Bedömningen är att mer intäkter kan komma från tillsynsprojekt inom miljöskydd och löpande tillsyn.

Verksamhet stab prognostiserar en positiv avvikelse mot budget med 0,4 miljoner kronor, vilket motsvarar fem procent av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen beror främst på att budgetreserven inte beräknas gå åt och lägre prognos för digitalisering och e-tjänster. Under 2024 fokuseras på att utreda förutsättningar för vidare utveckling av system, vilket gör att kostnaderna 2024 främst är befintlig personals nedlagda arbetstid.

2 Risker

Konjunkturens påverkan på intäkterna

Lågkonjunkturen påverkar alla aktörer och privatpersoner. Särskilt har byggsektorn påverkats starkt negativt i landet och i Stockholms län vilket får inverkan även på nämndens intäkter och verksamhet.

Den fysiska planeringsverksamheten har inte påverkats nämnvärt i Danderyds kommun men ärendeinflödet för bygglövsärenden och kart- och mätbeställningar minskade väsentligt 2023 och är fortfarande lågt. Under 2024 är några större byggprojekt väntade och kan utgöra en viss motvikt för färre antal ärenden, men det finns stora osäkerheter kring intäkterna.

Det finns också en stor risk att många verksamhetsutövare, som får tillsyn enligt miljöbalken respektive kontroll enligt livsmedelslagstiftningen, får ekonomiska bekymmer i rådande ekonomiska lågkonjunktur. Ytterligare verksamheter kan komma att läggas ned alternativt få svårigheter att betala kontrollavgifter. I en lågkonjunktur kan också nyföretagandet förväntas vara lägre. Därmed kan nämndens intäkter komma att minska ytterligare.

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning är alltså en kritisk risk för nämnden som verkar inom samhällsbyggnadssektorn. Det är allmänt svårt att rekrytera och det råder stor konkurrens om medarbetarna. Vid underbemanning, vakanser och personalavgångar ökar stressen i befintlig personals arbetsmiljö och handläggnings- och leveranstider påverkas. Om nyckelpersoner slutar är risken stor att erfarenheter, kompetens och effektivitet förloras.

Personalomsättningen har varit ovanligt stor de senare åren på miljöavdelningen. Det råder brist på exempelvis miljö- och hälsoskyddsinspektörer i hela landet och arbetsmarknaden är fortfarande god vilket ökar risken för fortsatt hög personalomsättning. Det är angeläget att arbeta för att vara en attraktiv arbetsplats och det är viktigt att behålla personalstyrkan även under viss period av konjunkturedgång.

Utreda alternativ finansiering kartdata

Ett ökat ramanslag måste utredas alternativt annan finansiering från 2025 för att täcka upp bortfallet av intäkter för öppen data.

Kommunal verksamhet och statlig verksamhet påverkas av EU:s Inspire-direktiv som bland annat innebär krav på myndigheter att tillhandahålla kostnadsfri öppna data. Särskilt kommer kart- och mäts information att beröras och förväntas vara kostnadsfri i högre utsträckning. Som följd beräknas befintliga intäktsavtal sägas upp och kommunerna måste i högre grad finansiera kartverksamheterna genom skattemedel. EU-kommissionen har beslutat att datamängder som uppfattas som värdefulla ska, från och med februari 2023, tillhandahållas avgiftsfritt. Enligt direktivet kan man besluta om dispens på avgiftsfriheten i två år för att lösa de finansiella och tekniska frågorna. Kommunfullmäktige i Danderyd har fattat ett sådant beslut. Ett ökat ramanslag måste utredas alternativt annan finansiering från 2025 för att täcka upp bortfallet av intäkter för öppen data.